

Az örökös

Erdős Lehel fordítása

Szombaton és vasárnap nyolc óra után Bogumil Carek, a híres antikváriumos családból származó standtulajdonos szerény kínálatát rendezgette a Francia téren, nem nagy elvárásokat fűzve ahhoz, hogy ma sikerül bármit is eladnia, és talán végre törlesztheti legalább a lakbérét, amivel már hónapok óta tartozik a tulajdonosnak, Ivan Podolskinak. Podolski megértő ember volt, nem erőltette a lakbér fizetését, azonban Carek egy hajszálnyira volt attól, hogy elveszítse azt a kevés nyugalmat is, amit a sötét tetőtéri szoba nyújtott számára. Ezért kellett minél előbb visszafizetnie az adósságot.

Ma is tele volt a tér a különböző társadalmi rétegekből származó emberekkel. Apróságok után keresgéltek saját otthonaikba.

Akármennyire is törekedett, Carek nem tudta kielégíteni a lehetséges vásárlók igényeit. Gyakran olcsóbban, vagy még valamit hozzáadva az ajánlatokhoz próbálta megtartani őket. Mindhiába.

Nemsokára a stand előtt megjelent a polgármesteri hivatal basáskodó főnöke, Mario Kostnik. Kostnik folyamatosan provokálta őt a kiállított, szerinte satnya áruval. Rendszerint összehasonlította a jelenlegi kínálatot Carek felmenőinek valamikori portékáival.

– Ami önnek van Carek úr, az még a legegyszerűbb vidéki piacra sem való. Az, amit ön kínál, egy nagy rakás semmi.

– Kevés pénzért mit vár el, bori rezet? – kérdezte Carek.

– Mondjuk, azt is – válaszolta sértődötten Kostnik –, csakhogy magának még az sincs. Nekem viszont van pénzem, ez itt a lényeges különbség.

– Na és ezt itt? Ezt megvinné? – mondta mérgesen Carek, és rámutatott egy démon álarcos szamurájszobrocskára.

– Ez, ez jó. Nézzem csak! Honnan szerezte?

– Apámtól maradt rám.

– Igen, igen, ó igen – válaszolt lassan Kostnik –, már emlékszem. Láttam az apja antikváriumában. Mennyit kér érte?

– Négyezret.

– Négyezret? Sok ez, Carek úr. Bevallom, ettől függetlenül igazán szép darab.

– Valóban Japánból származik. Apámtól hallottam. Ő mondta nekem, még nagyon régen.

– Rendben – válaszolta villámgyorsan Kostnik.

– Hétfőn hozza be az irodámba, majd ott kifizetem. Viszontlátásra!

Hétfőn Kostnik kifizette Careknak a négyezret. Elégedetten tartva kezében a kis szobrocskát, az íróasztalára helyezte.

– Végre minden a megfelelő helyen, nem igaz?

Carek kifizette Podolskinak az adósságot. Az elkövetkező napokban javított kínálata minőségén. Ennek következtében mintha felpörgött volna az eladás. Életében először megtelt pénzzel a zsebe.

Elhatározta, hogy meglátogatja édesanyját a Strma utcában. Szegény asszony állandó harcot vívott a migrénnel. Folyton-folyvást csak keserves élete miatt siránkozott. Nem sok időt szánt fia meséjére.

Szűkösen teltek a hónapok. Careknak sikerült még egy pultot vásárolnia, majd körülbelül két és fél hónap múltán megint szerzett egyet. Maga mellé fogadott három igazán hű kereskedőt, ő pedig átadta magát a nem mindennapi alkalmatosságok felkutatásának. Olyanoknak, amelyeket csak antik tárgyak kiállításán lehet értékesíteni. Persze tudta jól, hogy minden valamire való már a múlté. A nincstelenség, a háborúk és az elvándorlás megtette a magáét. Mindent eladtak, aminek valamilyen értéke volt.

Mégis, imitt-amott sikeresen ráakadt egynéhány értékes apróságra, melyek árából pillanatnyi kiadásait fedezhette. A segédek jól dolgoztak, az eladás elfogadható volt, hiszen a vevők mégiscsak jól emlékeztek a Carek család nevére.

Bogumil Carek hamarosan bérelt egy lakást a Strma utcában, hogy közelebb legyen édesanyjához, aki egyre gyakrabban betegeskedett. Katarina Carek minden valóságérzetét elvesztette. Saját képzeletéből szőtt világában élt, melyet csak a gyógyszerek tartottak fenn.

Valószínű, hogy Bogumil Carek vett utolsóként tudomást Kostnik haláláról. Az a szóbeszéd járta, hogy beleőrült egy szodomita kapcsolatba. Vagy szélhámosságon kapták. Esetleg mindkettő.

Carek azokban a napokban igencsak elfoglalt volt. Új üzlethelyiséget keresett az antikvárium számára.

Kár, hogy már nem volt nála a szobrocska.

A tél elején Katarina Carek örök álmra hajtotta fejét. Kimerült teste végleg a temetőbe költözött. A családi kriptában került végső nyugalomra.

Apjáról, Vitomir Carekról, Bogumil évek óta semmit sem hallott.

A hiányzó (viszont igen-igen kelendő) portéka ellenére, Careknek sikerült megtöltenie új kereskedését.

A következő héten egy váratlan látogatója érkezett. Kostnik özvegye.

– Tudja, egy kicsit kellemetlen, hogy csak így megkérdezzem, de nem szeretné visszavásárolni a szobrocskát? – kérdezte az asszony.

– Természetesen – válaszolta habozás nélkül Bogumil Carek. – Íme – folytatta egy szuszra – én is négyezret fizetek a figuráért. Ennyit fizetett nekem is Kostnik úr.

Pár pillanat alatt sikerült üzletet kötniük. Carek kifizette az özvegyasszonynak a megbeszélte összeget.

Elégedetten tartotta kezében a démon álarcos szamurájszobrocskát.

Egész délelőtt játszott vele. Egyik kezéből vándorolt a másikba és vissza. Néha kérdően figyelte, elmerült az ördögi álarc tekintetében. Remélte, talál rajta valami egyszerűt, valami különlegeset, valami személyeset. Bármit, ami többet tudna róla mesélni.

Este egy raktári polcra tette. Úgy érezte, méltó helyet kell találnia számára az antikvárium bejáratának környékén.

Az elkövetkező időszakban Carek nem ért rá a figurával foglalkozni. Minden erejével azon volt, hogy ismételten régi fényében üzemeltesse antikváriumát, akár csak azt hajdanán elődei tették.

Habár hivatalosan még nem nyitott meg, a boltot máris tucatnyi-an keresték fel. Elárúsítók, kíváncsiskodók, ingyenélők, művészek és olyanok, akik egy nap ilyesmivel szeretnének foglalkozni.

A Francia téren lévő standokon továbbra is zökkenőmentesen mentek az eladások, ezért Carek minden idejét az antikváriumnak szentelte.

A megnyitó előtt végre megtalálta a legjobb helyet a figurácska számára. Minden habozás nélkül a bejáratától jobbra, egy kis talapzaton, a nagy vitrin előtt kapott helyet. A vitrin előtt, mely drága porcelánnal és kristályokkal volt megrakva.

Az új kezdet nem hozott új kuncsaftokat. A kiállított áru eladása lassan haladt. Ez kellemetlenül érintette. Látogatók akadtak bőven.

Kérdésekből és nézelődésből sem volt hiány. De jó üzletből annál inkább. Ha így folytatódik, nem lesz miből fenntartani a régiségkereskedését.

Egész nap szorgalmasan kínálta portékáját. Telefonhívásokat indított és fogadott. Mindhiába. Napról napra csak rosszabbodott a helyzet.

Az eladás csökkenése a Francia téren álló pultjain is érezte hatását.

Hamarosan becsukta az elsőt, majd rövid időn belül a másodikat is. Csak egyet hagyott meg.

Növekvő adósságainak terhe mellett éjjel-nappal ugyanaz a lázas gondolat kavargott a fejében: Mi történhetett? Mindenki másnak virágzik az üzlet, kivéve nekem – ismételte magában.

Ki tudja, hányszor nézte már át a szépen elrendezett kirakatot. Voltak értékes tárgyak is, de mit sem értek, ha napokon át senki sem fordult be.

Ezen a szombaton Bogumil Carekot a Karlik ügyvédi iroda futára értesítette apja haláláról. Külföldön történt. Mindössze némi apróságot és valamennyi készpénzt hagyott maga után.

A jogász értesítette, hogy édesapja Afrikában, Kenyában halt meg. Ott is lett eltemetve. Neki, mint fiának, némi pénzt és egy pár személyes tárgyat (a szemüvegét és a töltőtollát) hagyta hátra.

Édesapja halála különösebben nem lepte meg, nem is zaklatta fel. Nyolc éve már annak, hogy megszakadt köztük minden kapcsolat. Úgy vélte, hogy a párizsi Vöröskereszt épületében dolgozik, mint éjjeliőr. Rá sem gondolt arra, hogy apja Afrikában tartózkodhat.

A szemüveget és a töltőtollat remekül ismerte. Megkönnyebbült, hogy a tulajdonában vannak. Kezében tartva őket arra gondolt, lehet, hogy édesapja valami rejtett üzenetet küld számára. Szemüveg és töltőtoll?

Fontos, hogy résen legyünk, és nyomot hagyjunk. Ez az, ez az. Szemüveg és töltőtoll.

Egész nap fel-alá sétált az antikváriumban, azonfelül figyelmesen szemlélte a megannyi régiséggel megtöltött üzletet. Minden a családra jellemző módon volt bemutatva, kivéve a szamurájt, ami a bejárat bal oldalán állt még édesapjánál.

Körbejárta a szobrocskát. Alaposan szemügyre vette erről is, arról is, szemrebbenés nélkül.

Kezébe vette, majd körmével megkapargatta a rém álarcát. Érdekes, hogy ez előbb nem jutott eszébe. Kést és ecsetet ragadott. Elő-

szőr nekiállt, hogy a pamaccsal megtisztítsa a harcos páncéltözetét. A szemeknek szánt nyílásokon sok por gyűlt össze.

A kés segítségével figyelmesen kipucolta őket, majd élével köröket rótt az álarc peremén. A démonálarc hirtelen leesett, és előbukkant a mögötte rejlő katona arca. Nyugodt, kifejezéstelen tekintettel nézte a világot. Gyorsan visszahelyezte az álarcot a harcosra. Megkönnyeb-
bülten sóhajtott, hogy sikerült neki.

Visszatette a figurát oda, ahol volt, s távozott a boltból. Furcsa érzés lett úrrá rajta. Mintha szabadabb lenne. Vajon mitől? Maga sem tudta.

A következő hetekben döntést kellett hoznia. Három jó ajánlatot kapott a szobrocskáért.

Az összeget helyezte előtérbe, nem a vásárlót. Egy Kamauf nevezetű vállalkozó vette meg nyolcezerért.

A többi árura nem volt kereslet. Csak úgy, hirtelen hozta meg döntését, hogy eladja a régiségkereskedést, és vele együtt mindent, ami benne van.

Sokan hallottak súlyos helyzetéről, ezért egyszerűen megzsarolták az ajánlatokkal.

Összetörve mondott igent Marić gyártulajdonosnak, aki születésnapi ajándékként vette meg az antikváriumot munkakerülő fiának. Mindössze kétszázötvenezret fizetve érte.

Kötelezettségek nélkül s elegendő pénzzel a zsebében – ahogy azt maga mondta – elindult véget nem érő utazására a nagyvilágban.

Ki tudja hány év után, Carek betegen és kimerülten tért haza városába. Körbejárta a temetőt, felkereste édesanyja sírját, majd ugyanilyen tisztelettel megemlékezett édesapjáról. Ellátogatott az antikváriumhoz is. Beke úr, a viszonteladó vezette az üzletet.

Beke röviden beszámolt a történekről.

Igen, meglehetősen hosszú ideig volt távol. Meddig is? Úgy tűnik, még annál is tovább. Nyolc év elég hosszú idő. Körülbelül hat és fél évvel ezelőtt vásároltam meg az üzletet Marić úr fiától. Mindenfé-
lével kereskedek. Minőségi áruval ugyan nem, arra ma nincs kereslet. A valamirevaló vásárlók elmentek. Eltűntek. Még az ön jó vevője, Kamauf is. Pár évvel ezelőtt még jól ment az üzlet, de a végén tönkrement. Semmije se maradt. Sosem derült ki, mi lett vele és hatalmas vagyonával. Valaki azt mondta, hogy az utóbbi években értelmetlen hűzások voltak. Na jó, erről ennyit. Érdekli itt valami, esetleg vásárolna?

Carek néhány perc leforgása alatt átfutott a kínálaton, majd a padlón, a nagy vitrin mellett megpillantott valami sötétet. Felemelte a tárgyat, és megpillantotta a démonálarcot. Meglepetten tartotta kezében. Rá is kérdezett Bekére.

– Hol van a szobrocska? Mert ez hozzá tartozik.

– Aha, szóval ez az.

Beke a ládácskából elővett egy vászonba csavart tárgyat. Óvatosan kicsomagolta, s láthatóvá vált a szamuráj.

– Tudja mit, Carek, tessék, önnek ajándékozom, nem igazán tudok vele mit kezdeni. Igen, párszor igazán szép összegért cserélt gazdát, de én aprópénzért vettem az özvegy Kamaufnétól. Fogadja el! Kérem szépen. Hiszen ez mégiscsak a Carek család tulajdona.

A folyóparton, nem tudni miért, Carek porrá zúzta a figurát. Maradványait a folyóvízbe fújta.

Másnap meglepetten vett tudomást arról, hogy Beke antikváriuma porig égett.

Zavarodottan sétált el a Francia téren lévő kiállításra, ahol csak néhány asztal és morcos kereskedő tartózkodott.

Ott egy Nimai nevű zöldség- és gyümölcskereskedő ajánlott neki munkát, a négyszögletű tér túloldalán. Soha többé nem nézett a túloldalra. Nem érdekelte, mit kínálnak odaát.